

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 kor. | Negyed évre — — — 5 kor.
 Fél évre — — — 10 | Egyes szám ára — — 40 fill.
 Nyilttér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Husvét.

A keresztény egyházak egyik legnagyobb ünnepe a husvét, melyet a keresztre feszített Jézus feltámadásának emlékére ünnepel meg a világ kereszténysége. Az istenember életével váltotta meg az emberiséget a kárhóztól, de örökéletű tanaiért keresztre feszítve halt meg. Ugy ő, mint hivi ezernyi veszedelem között hirdették az igazságot, az isteni ígét, melyek diadalt aratva egy tisztultabb felfogású, erkölcsösebb, emberiesebb világot teremtettek meg: a kereszténység világát. A szinte öt évig tartó világháború vérzőneiben, szenvedéseiben Isten büntetését kell meglátnunk e napon, hiszen a Krisztus által hirdetett és vallott isteni ígétektől és igazságoktól való éltévelyedés zuditotta az emberiségre ezt a világ égést, melyben eddig közel tíz millió ember halt vértanu halált. A szenvedések, nyomoruságok, nélkülözések szomorú kálviriáját járta szinte öt éven át az emberiség s ma, amikor már elült a nagy égés, ma, amikor a háboruzó népek a megbékülés útján vannak, kétszeresen érezzük a keresztre feszített s halottaiból feltámadt Meg-

váltó világokat átfogó, megértő vallásának szeretetét, melyből — hisszük és valljuk — kikell rügyeznie a világ-békének.

A világbéke megalkotásán fáradozó nagy emberek munkája csak úgy lesz sikeres és áldásos, ha e nagyjelentőségű munkába Krisztus vallásának szellemét oly mértékben tudják beplántálni, hogy az eljövendő békében a mindent áthidalni tudó szeretet és igazság a népeket ne csak kibékítse, hanem a testvériesülésben, a megértésben egyesítse arra a nagy munkára, amely hivatva lesz a földgolyó emberiségét egy jobb, egy szebb, egy magasztosabb és igazságtalanságtól, büntől, vétektől ment eszményibb új világfelé vezetni. Hiszszük és reméljük, hogy a békekonferencia vezérférfiai az apostolok erejével, igazságával fogják a népeket a megbékülés útjára vezetni s tántoríthatatlanul fognak munkálkodni azon, hogy a háború által a krisztusi tanoktól nagyot eltévelyedett emberiség Krisztus vallásának szeretetében, igazságosságában újra egyesüljön a boldogító, nemesítő s minden fejlődést biztosító békés munkában. Adja Isten, hogy úgy legyen!

Szálljunk magunkba, imádkozzunk a Mindenhatóhoz, kérjük Őt, hogy mint hajdan ígét Krisztus által, úgy ma a világot vezérlő férfiak által jutassa a földre az emberiség legnagyobb óhaját: a szereteten és igazságon alapuló békét.

Ezt várja, ezt óhajtja ma nemcsak a kereszténység, hanem az egész emberiség.

Ifj. Szántó Károly.

A bor gyógy- és tápértéke.

(Az Allg. Weintg.-ból átvéve.)

Az orvosi ismeretek biztos módon kimutatták, hogy a bor nemcsak nem ártalmas, hanem ellenkezőleg a legegészségesebb és legjobb ital. Már maga a szentírás sok helyen dicséri a bort, aminthogy költők és művészek is minden időben dicsőítették. Bor az egyetlen olyan folyadék, mely egyuttal táp-, gyógy-, óvszer s amellet jóízű is. A bor fogyasztását előmozdítani annyit tesz, mint az alkoholizmus, a tea és kávé fogyasztása ellen küzdeni, vagyis három olyan baj ellen, mely a mi nemzedékünket tönkretesz, éppen úgy, mint a szerencsétlen pálinkaivás. Farmakológiai szempontból azért alkalmazzák a gyógyszerészek a bort, hogy a kellemetlen ízű orvosságokat a betegek részére kellemesebbé tegyék; ha ez kártékony volna, úgy semmi esetre sem tennék. E tekintetben tehát jó szolgálatot tesz, mert azok az anyagok, ame-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Éj előtt.

Ha meghalok, óh! mégis éltem:
 Lobogtam forró szenvedélyben;
 Sok, amit tettem oktalan,
 De nem megyek el csóktalan:
 Epedőn, vágyón, csóktalan!

Ha meghalok, óh! mégis éltem:
 Szerettem, hittem, vágytam: égtem,
 S a szív szent tüze egyszer él...
 Jöhet az éj!

Zivuska Andor.

Automobil-kaland.

Irta: Pakots József.

Az országuton, a hegyek közt elegáns automobil robog. Az automobil ajtaján tizenegyágu korona látható. A gépen négyen ülnek: a tizenhat éves Jeromos herceg, akire majdan az ország kormányzásának gondjai várnak, Holm-Halm gróf, egy öreg világfi, aki testi-lelki jó barátja a fiatal hercegnek, Dasentonsen báró nyugalmazott őrnagy, a herceg nevelője és a soffőr.

Az automobil óránként 60 kilométer sebességgel halad. A herceg vezeti, akinek fiatalosan lelkes, csinos arca kipirul a sebes iram lázától. A soffőr aggodalmasan figyeli a herceg mozdulatait.

A hatalmas automobil egy kis hegyvidéki falu határában egyszerre csak nagyot zökken. Nyomában kétségbeesett halálsikoltás, amely inkább vinnyogásnak tetszik. A soffőr ijedten ragadja meg a féket. A gép megáll.

A herceg: Mi történt, Hans?

A soffőr: Azt hiszem, fenség, elméltóztatott gázolni valakit.

Az őrnagy (izgatottan): Csak tovább! Tovább! Menjünk!

A herceg (elsáppadva): Nem, nem! Ah, ez borzasztó! (Leugrik a gépről.) Nézzük meg!

A gróf: Én is azt mondom, fenség, menjünk tovább! Semmi se történt... Ilyen eseteknél nem jó megállni.

A herceg (visszafelé szalad az uton és megáll egy vonagló, véres emberi roncs előtt): Istenem, egy öreg asszony! Csupa vér... Ide, ide, jöjjenek, segítsenek! Hans! Orvost! Orvost! Menj be a gépen a faluba. De ne, ne — várj! Inkább beemeljük az automobilba és magunk visszük az orvoshoz. Még él, még egészen meleg. (Az őrnagyhoz.) Báró ur, ért-e ön a mesterséges légzéshez?

Az őrnagy (keserű humorral): Sajnos, még a természeteshez se nagyon.

A herceg: Akkor sietni kell. Segítsenek, uraim! Hans, a derekát, a gróf a fejét fogja. Én majd a lábát. Őrnagy ur, segítsen. Ön a jobb lábát fogja.

A gróf (elmélkedve): Hja, persze, ha a

jámbor nénike tudta volna, hogy milyen előkelő személyiségek fogják elgázolni, nyilván az ünneplő cipőit huzta volna föl.

A herceg (megbotránkozva): De kedves gróf... Hogy lehet ilyenkor tréfálkozni? (Beemelik az öreg asszonyt az automobilba s mindnyájan beülnek. Két perc múlva megállanak a községháza előtt.)

A herceg (leugrik a gépről s megkérdi a községháza előtt pipázó mándlis atyafitól): Hallja, bácsi, hol lakik itt a doktor?

A pipás (nagy lelki nyugalommal köp egyet s a pipája szárával jobbfelé bökö): Ahajt, a templom mögött!

Az őrnagy (dühösen): Hallja, maga vén paraszt, beszéljen több tisztességgel, mert a fenséges herceg előtt áll!

A pipás (rémülten dadog): A he... herceg? (Lekapja a süvegét.) Engedelmet könnyöngök, én csak egy szegény, tudatlan falusi bíró vagyok, hogy értenék én a nagyuri módhoz? De rögtön idehívom a jegyzőt! (Befut a községházára.)

A herceg (türelmetlenül): Hans, szaladj, keress meg az orvost. A templom mögött lakik.

A jegyző (elhizott, ravaszkepű ember, alázatosan hajlongva jó): Oh, fenség, ime, legalázatosabb, szerény alattvalója, Sívágó Tódor, Járomszög község jegyzője... Oh, mily szerencse fenséged magas látogatása közsé-

lyeket tartalmaz, ugymint alkohol, savak, glicerin stb., kitűnő oldószerek számos orvosi preparátum részére.

A gyógyszerészek többnyire 14° alkoholt tartalmazó bort alkalmaznak, melyhez még 10% cukrot tesznek. Hogy a bort izesebbé tegyék, különféle aromikus növényeket szárítanak, finom porrá törlik és 60 fokos alkoholba ágyazzák és tíz nap mulva adják hozzá a borhoz. Fém- vagy alkaloidtartalmu anyagokat inkább fehérborhoz adagolják és pedig szeszben és cukorban igen dus borokhoz akkor, ha ezek az anyagok nyálkásak. Állati anyagokat nem szabad borral keverni, mert káros bomlás következhet be. Gyógyborokat aloeval, fahéjjal, alanddal, az arekapálma gyümölcsével stb. szokták elegyíteni.

Orvosi szempontból a bort nemcsak belső, de koronként külső használatra is alkalmazzák és igen szép gyógyulásokat értek el vele. Igy ájulási és fuldoklási esetekben, mellhártyagyulladásnál, arteriosklerózisnál és meg nem állítható hányási ingernél bedörzsölésként jut alkalmazásba. Zuzódásoknál, fertőző és bőrbetegségeknél hűtőszerként hat azáltal, hogy párolgásánál a test hőfoka csökken. Szifilitikus fekélyeknél mint fertőtlenítőszer lehet kötözésnél felhasználni. Aminthogy jó sikerrel alkalmazta Arnould nyelvtrák esetében is. A bor helyi fájdalomcsillapító és összehúzó anyag, mely a sebek hegedését gyorsítja. Azt az igen elterjedt, u. n. samaritánus balzsamot sebeknél és égési sebeknél szintén borral készítik. Nagy csersavtartalmu bort nyílt sebek gyógyítására régtől fogva előszeretettel használták. Már Hippokrates és növendékei használták ezt a szert, ugyszintén Hugues és Bruns a XIII., Mondeville a XIV. században.

Nemcsak a francia orvosok alkalmazták a bort sebek gyógykezelésénél, hanem az angolok is, csak hogy ezek kevesebbet vesznek belőle. Delius és Schrock a bort vérzés csillapítására használták. Az alkohol is figyelembeveendő sebek kezelésénél, ugyszintén Pasteurnél is, mert a gennyet megalvasztja és új képződését gátolja. Mérgezések esetén borral nagy sikert lehet elérni, mert a mérges

anyagok kiválását a vesék útján elősegíti. Számos sebész, így pl. Vachetta is, 15 perccel operáció előtt a betegnek 600—100 cm³ bort adnak, hogy az elaltatás folytán bekövetkező kimerülést meggátolják. Sok fogorvos rossz fogaknál bort ajánl szájbölgögetésre.

Vérszegény és halványkóros egyének táplálásánál főleg vörösbort kellene alkalmazni, mert ez könnyen asszimilálható szerves, vasvegyületekben gazdag, ugyszintén olyan személyeknél, akik gyengeségben és lusta érveésben szenvednek. Számos orvos meggyőződése szerint azáltal, hogy vérszegény betegek-től a bort elvonják, azok gyógyulása bizonytalan időre tolatik ki. A bor révén az üdülésre szoruló ásványi alkatrészekhez jutnak könnyen emészthető formában. A bor tehát három hivatást tölt be: ital, táp- és gyógyszer s a legtöbb betegségnél alkalmazást talál. Riche tanár, a párisi orvosi akadémiának elnöke, a bordói borokról azt tartja, hogy azok szesz- és vonadékanyagot közepes mennyiségben, tanninból sokat, savból keveset tartalmazva elsőrendű erősítőanyagoknak tekinthetők, melyek nem izgatnak és a gyomrot ki nem fárasztják.

Számos orvos felfogása szerint a bor a test idegcsomóira hat s így a szervezetet csillapítja. Azért sok orvos mindenféle csuzos bántalom, fej felé irányuló vértódulás és baj ellen alkalmazza. Neuraszténikus betegeknek a vörösborhoz vizet kevernek, ez a nitrogéntartalmu méreganyagokat elpusztítja.

Szivbillentyűgyulladás esetén dr. Stokes pálinkát ajánl, de egyéb betegségeknél bort és konyakot. Ájulás megakadályozásra a betegeknek pezsgőt is szoktak adni. Görvélykóros betegeknek olyan vörösbort ajánlanak, mely foszforsavban gazdag. A skorbut ellen hatásosan olyan bort vesznek igénybe, mely ásványi és szerves savakat tartalmaz. Bouchardot annak bebizonyítására, hogy milyen gyógyereje van a bornak skorbut ellen, e következőket említi fel: „Déli vizeken két csatahajó állomásozott, egy francia és egy angol. Mig a francia legénység minden étkezésnél egy pohár bordói bort kapott, addig az angol tengerészek csak desztillált vizet és alkoholt ittak. Az utóbbiak

mind megkapták a skorbutot, mig a franciáknál egyetlen eset sem fordult elő”.

A bor szervesen alkatrészei, főleg a kálisók az adott esetben pótolják a táplálékot. Kitűnő betegségeknél, ugymint vörhenynél, himlőnél, rózsakitűtésnél stb. az orvosok vizes bort és könnyű grogot rendelnek. Cukorbetegségeknél vörösbort nagy ecetsavtartalommal teljesít jó szolgálatot.

Bort tehát a legtöbb esetben lehet alkalmazni, csak elhárjasodásnál, dyspepsiánál, bizonyos bélbajoknál és a „Bright“-féle vesebajnál nem.

Enyhül a magyar bolsevizmus.

Bukarest, április 17.

A L'Independance Roumaine írja: A magyar bolsevikiek folytatják munkájukat. Bécs és Budapest között még mindig nehéz a közlekedés s így a bécsi lapok még mindig keveset tudnak a magyar főváros eseményeiről.

Kun Béla már beismerte, hogy elméletei közül sok a megvalósíthatatlan. Elvetette tehát az elméleteket s ezáltal a bolsevizmus Magyarországon erősen eltolódott a jobb oldal felé.

Az ultrakommunista elemek elégedetlenségükben megkísérelték Kun Bélát tettelesen eltávolítani helyéről. A vörös gárdisták és ultrakommunisták között fegyveres összeütközésre került a sor, amely mindkét részről vesztességgel járt.

Ezek voltak azok az összeütközések, amelyekből Kun Béla halálhíre megszületett.

NAPI HIREK.

— *Lapunk t. olvasóinak, barátainak és munkatársainak boldog húsvéti ünnepet kívánunk!*

— **Elismerés.** A „Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Italejárásügyi Rt.“ igazgatósága Reinfe!d Áron intézeti könyvelőt eddig tanusított buzgó és odaadó munkásságáért jegyzőkönyvi elismerésben részesítette s egyuttal fizetését — végleges rendezésig is — havi 600 K-ban állapította meg.

günkre. Aranybetűkkel lesz ez bevésve községünk történetkönyvébe. A kisbíró már szétzaladt a faluba, hogy összehívja a képviselőtestületet. (Kürtharsogás.) Tetszik hallani, a tűzoltó-egyesület is mindjárt ki fog vonulni fenséged ünnepélyes fogadtatására. A járási telefonon már üzenttem a főszolgabíró urnak, mindjárt itt lesz, mert a központunk csak félórára van innen s a főbíró urnak kitűnő lovai vannak. Oh, ha előre értesültünk volna erről a kitűntető magas látogatásról. Hogy kibogóztuk volna egy kicsit a házainkat...

A herceg (boszusan az őrnagyhoz): Hallgattassa már el!

Az őrnagy (sugva): Nem szabad ezt tennünk, fenség. Akire az uralkodása szent hitatása vár, annak mindig meg kell hallgatnia a nép egyszerű szószólóit.

A herceg (idegesen): De csak nem fognak ezek itt valami ünnepélyes fogadtatást rendezni?

Az őrnagy: Miért ne? Az volna a főhárborító, ha nem rendeznének.

A jegyző: Ha megengedi fenséged, bemutatom a képviselőtestület tagjait. Már együtt vannak. Ez itt Kádár Mihály uram, a legidősebb tanácsstag. Kilencvenéves és még teljesen ép testi és szellemi erővel rendelkezik. 1831-ben, a nagy kolera idején...

A herceg (oda se figyelve, türelmetlenül az őrnagyhoz): Hol késik az a Hans? (Trom-

bitaharsogás és dobpergés közben tűzoltócsapat sorakozik az uton a községháza előtt; vezényszavak, tisztelgés.)

A jegyző (aki közben gyorsan fejébe nyom egy zöld tollbokrétát, aranyos tűzoltócsákót és oldalára köt egy csillogó csákányt, meg egy kardot, hirtelen a tűzoltócsapat élére áll és kardját kihuzva jelenti a hercegnek): Fenségednek alázatosan jelentem Sívágó Tódor tűzoltó-főparancsnok, négy alparancsnok, két zászlós, husz altiszt, három közlegény és egy tűzi fecskendő!

A gróf (fölnevet): Saprísti! Ez nagyon mulatságos! Brávó, brávó, izé... Sómetsző, ezt jól csinálta! Előbb jegyző, most meg tábornagyszernagy, akarom mondani tűzoltó-főparancsnok. Brávó!

A herceg (indulatosan): De kedves gróf (Parancsolóan int a jegyzőnek.) Elég! Vegye tudomásul jegyző ur, hogy véletlen szerencsétlenségnek voltunk okozói. Az automobilban egy szegény öreg asszony fekszik... Sürgős segílyre van szükség... (A herceg szava elvész a folyton növekvő zajban, amit a gyülekező nép tolongása okoz.)

A jegyző (a ki a zajban nem értette jól a herceg szavait, ünnepélyesen torokköszörülések között beszédbe kezd): Fenséges herceg! Áldjuk azt a szerencsés vélelent, a mely fenségedet szerény körünkbe hozta. Ime, tekintsen körül. Itt áll Járomszög derék munkás

népe, a mely arra a hirre, hogy fenséged ide érkezett, otthagya a munkáját, csizmadia a dikicsét, szabó az ollóját, földmives az ekéjét és ide sietett, hogy tanuságot tegyen szeretetéről, odaadó, lelkes hűségéről és mély hódolatáról. Ez a derék nép velem együtt háromszor kiáltja: Éljen, éljen, éljen!

A nép (ordítva): Éljen! éljen! éljen!

Az őrnagy (meghatottan a herceghez): Ah, milyen szép, megható megnyilatkozása az egyszerű népléleknek! Fenségednek most beszélni kell...

A herceg (gyermekes kétségbeeséssel): Hol az a Hans? Hol az a Hans? Miért késik azzal az orvossal?

Az őrnagy (sugva): A nép várja fenséged szavait. Csak egy-két szót mondjon nekik, fenség! Talán csak annyit, hogy nagyon meg van elégedve a fogadtatással... hogy örömmel jött ide...

A herceg (szóra nyitja a száját): Kedves felebarátaim, értsék meg...

A nép (zugva): Éljen!... Éljen!...

A herceg: Egy szerencsétlen véletlen...

A nép: Éljen!...

A herceg (majdnem sirva): Hát nem értik? Orvost! Orvos kell nekem! Hol az orvos?

A jegyző (álmélkodva): Orvos? Kérem, az itt van. (A tűzoltó-csapat elé áll). Doktor Fenyves alparancsnok!

Doktor Fenyves (katonásan kilép a sorból): Jelen!

— **Uj közjegyző.** Dr. Hosszu Sándor dévai ügyvéd, dévai közjegyzővé nevezetett ki.

— **Halálozás.** Városunknak általánosan tisztelt és ismert polgára dőlt ki az élők sorából: Schärer Dávid, a „Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Italelárusítási Rt.” igazgatója f. hó 16-án, életének 66-ik évében szívszélütés következtében meghalt. Hirtelen halála városszerte mély részvétet keltett. Az elhunyt igazgató az izraelita hitközségnek huzamosabb időn át volt elnöke. Utóbbi években maig a „chevra kadischa” szent egyletnek volt az elnöke. Mindkét állásában a kötelességtudás embere volt. Fáradhatatlan szorgalmával, munkásságával tiszteletet s szerénységével, jókedélyével szeretetet vivott ki magának. A „Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Italelárusítási Rt.” megalapítása az ő nevéhez fűződik s aki ezen részvénytársaság alapszabályainak intencióit ismeri, az rögtön belátja, hogy ez az alkotás a vendéglősi ipart új és a haladás szellemének megfelelő alapokra óhajtja fektetni. Mint ember egyszerűségével, szerénységével mindenki által szeretve volt. A jó „Schärer bácsi-“t, aki 66 éve dacára ifjui kedvvel és ambícióval végezte hivatását, f. hó 17-én temették el a városi polgárságnak nagy részvétele mellett. A gyászszertartást dr. Neumann József dévai főrabbi végezte, aki szép és magvas bucsuztatójában megható módon emlékezett meg az elhunyt életéről. Az elhunytban dr. Schärer Sándor helybeli ügyvéd az édesapját gyászolja.

— **Gyermekelőadás.** Szászvároson f. hó 22-én a „Central” szálló disztermében a helybeli evang. szásziskola növendékei jótékony célú gyermekelőadást rendeznek. Kezdeté este 7 órakor. Jegyeket előre Widmann Frigyes divalkereskedésében válthatni. Műsor eredetiben a következő: 1. Das Häuschen am Strande. Eine kleine Aufführung für Kinder mit Gesang u. Reigen. 2. Weihnachtstraum von E. Taeppe. 3. Friedel mit der Fiedel. In 2. Aufzügen. Mit freier Benutzung des gleichnamigen Märchens von F. Fulda. 4. „Hans Jörg” oder „Die Dummen haben's Glück.” In 2. Aufzügen. Nach Grimms Märchen: Die goldene Gans v. F. Fulda.

A jegyző: Jelentkezzék a fenséges herceg előtt!

A herceg (Doktor Fenyveshez izgatottan): Ön az orvos?

Doktor Fenyves: Fenséged szolgálatjára!

A herceg: És maga itt volt egész idő alatt?

A soffőr (lihegve jő): A doktor nincs ott-hon. Azt mondják a lakásán, hogy mint tüzőltő-alparancsnoknak be kellett vonulnia...

A herceg (izgatottan doktor Fenyveshez): Az automobilban egy öreg asszony fekszik, a kit elgázolt a gép. Meg kell menteni az életnek. Siessen!

A doktor (a tömegén keresztül az automobilhoz lép, a melyben letakarva fekszik az öreg asszony, föléje hajlik, megfogja a kezét, meghallgatja a szive verését s aztán jelenti): Éppen e pillanatban halt meg!

(A falu utcáin ekkor vágató kocsik tűnik fel. Gyönyörű uri fogatból, a melynek bakján diszruhás kocsis ül, a járási főszolgabíró robot a herceg fogadására. A fogat megáll. A nép tisztelettel sorfalat nyit.)

A főszolgabíró (levet kallappal közeledik, mélyen meghajolva áll meg a herceg előtt és lelkesen seavalja): Mély hódolattal üdvözlöm fenségedet járásom területén! Áldom a szerencsét, a mely körünkbe hozta s midőn...

A herceg (ajkába harap és megadóan hallgatja a főszolgabíró szónoklatát.)

— **Halálozások.** Krausz Oszkár algyógyi áll. járásbírósi telekkönyvvezető 53 éves korában f. hó 11-én meghalt. Temetése f. hó 13-án ment végbe az algyógyi társadalom nagy részvétele mellett. — Ruszuly Imre algyógyi bírósági végrehajtó f. hó 10-én 55 éves korában meghalt. Temetése f. hó 12-én ment végbe nagy részvét mellett. Az elhunyt általánosan tisztelt és kedvelt tagjai voltak Algyógy társadalmának.

— **Közgyűlés.** A helybeli „Ardeleana” pénzügyintézet f. hó 24-én tartja XXXIII-ik évi rendes közgyűlését. Az 1918-ik üzleti év tisztanyeresége 123,233 K 68 fillér, melynek az igazgatóság javaslata szerinti felosztására nézve a közgyűlés dönt. A közgyűlés tárgysorozata: 1. A közgyűlés megnyitása és megalakítása. 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése. 3. A mérleg megállapítása, a nyereség felosztása s a felmentvények megadása. 4. A szolgálati szabályzat módosítása és a tisztviselők javadalmazásának felemelése. 5. Három igazgatósági tagnak megválasztása. Esetleges indítványok.

— **A román nemzeti kölcsönjegyzés lezárása.** A román nemzeti kölcsönjegyzés feltételeinek értelmében a kormányzó-tanács pénzügyi osztálya hivatalosan közli, hogy a nemzeti kölcsön jegyzése a jelenleg a kormányzó-tanács kormányzása alatt álló 15 vármegyében április hó 27-én lezáródik. Jelzett időben az összes fizetési intézményeket le kell zárni, a fizetési naplókat is és a legrövidebb uton egyenesen a pénzügyi osztályhoz beküldeni a nyugtákkal együtt. A nemzeti kölcsönre befolyt összegeket a pénzügyi osztály kiadott rendelete szerint fogják kezelni. Nagyszében, 1919. április 14-én. A kormányzó-tanács pénzügyi osztálya: Dr. Vlád Aurél s. k., a pénzügyi osztály főnöke.

— **Változások az erdélyi vasutaknál.** A vasutigazgatóságtól kaptuk a következő értesítést: Román királyi dekrétum április 11-iki kelettel Bohatiel Leót az erdélyi államvasutak központi igazgatójává nevezte ki. Christodorescu, az eddigi igazgató a CFR bukaresti alvezérigazgatója lett. A melléje rendelt Stanulescu és Marcutie igazgatókkal együtt a mai napon átadták az üzletvezetőséget Bohatiel Leónak, aki az új üzletvezető kinevezéséig közvetlenül fogja dirigálni a vasutat.

— **Közgyűlés.** A dévai „Transsylvania” konzervgyár mint szövetkezet f. hó 27-ikén tartja XIX-ik évi rendes közgyűlését. Az erre vonatkozó meghívókat a konzervgyár igazgatósága a zárszámadásokkal együtt a tagoknak már szétküldte. Az 1918-ik üzleti év tiszta nyeresége 52801 K 10 fillér. Üzletrészenként (à 50 K) 5 K osztalékot fognak fizetni. A befolyt üzleti évben a szövetkezet igazgatósága az eddigi 150.000 K alaptőkéit újabb 3000 részjegy eladásával 300.000 K-ra emelte fel, ami a vállalat életképességének erős bizonyítéka.

— **A munkára vonatkozó nemzetközi törvényhozás.** A Victoirenak jelentik Párisból: A munkára vonatkozó nemzetközi törvényhozás bizottsága befejezte munkáját. A bizottság a következő kikötések felvételét fogja ajánlani a békeszerződésbe: „A magas szerződő felek kijelentették, hogy elfogadják az alábbi alapelveket és kötelezik magukat azok megvalósításán működni: 1. Sem jogilag, sem tényleg nem lehet egy ember munkáját valamely áru vagy kereskedelmi cikként tekinteni. 2. A hivatalnokok és munkások egyesülési joga minden, a törvényekkel nem ellenkező célra elismertetik. 3. Gyermeknek csak betöltött 14-ik életévük után alkalmazhatók munkások-

ként az iparban és kereskedelemben, ekkor is csak úgy, hogy testi fejlődésük és tanulásuk akadályozva ne legyen. 4. Minden munkásnak joga van oly munkabérré, mely neki, a kornak és országának megfelelő életszínvonalat biztosít. 5. A munkabérnek egyenlőnek kell lenni nemre való tekintet nélkül a mennyiségileg és minőségileg egyelő munkáért. 6. Minden munkásnak heti pihenőnapot kell adni vasárnap, vagy ha ez nem lehetséges, megfelelő szünetet.

— **A szászvárosi hetivásárok.** Eddigélénálunk a hét mindenik péntekjén állat- és szombatján pedig kirakodó-vásár volt. A városi vezetőség közhirre tette, hogy ezentul úgy az állat-, mint a kirakodó-vásár egy napon és pedig pénteken tartatik meg.

— **Közgyűlés.** A „Dévai Iparbank Rt.” f. hó 27-én d. e. 11 órakor tartja VIII-ik évi rendes közgyűlését. Az intézet igazgatósága az erre vonatkozó meghívókat az évi zárószámadásokkal együtt a részvényeseknek már szétküldte.

— **Felhívás.** A szászvárosi t. közönségnek ezennel tudomására hozom, hogy 1919. ápr. hó 8-tól fogva az erdélyi román kir. csapatok parancsnokságának (Biroul de informații) 3755/2. számú rendelete értelmében Gorsky őrnagy ur megbízásából mindennemű színházi, zene vagy mozgófényképészeti előadások alkalmával engemet mint felhatalmazott cenzort egy nappal előbb az előadások megtartásáról értesíteni sziveskedjen a cenzura megejtése végett. Szászváros, 1919. április hó 12-én. Popu Virgil.

— **Irodaátadás.** Dr. Deák Ágoston helybeli ügyvéd bírónak történt kinevezésével felhagyván ügyvédi gyakorlatával, irodáját dr. Martini Ágoston helybeli ügyvédnek adta át.

— **Pályafelavató footballverseny Piskin** Nagy pályafelavató football mérkőzést tervez a D. T. K. a piskii P. V. S. E.-tel. A verseny husvét vasárnapjának délutáni óráiban lesz megtartva s az érdekesnek ígérkező meccsre ezuton is felhívjuk a sportkedvelők figyelmét.

— **Az állatok száma és életkora.** Természettudományi folyóiratok adatai szerint ma már kerekszám 400,000 állatfaj ismeretes. A rovarvilág magában mintegy 268,000 fajjal van képviselve, a madarak 13,000-rel, a puhányok 50,000-rel, a pókok 20,000-rel, stb. — Az állatok életkorát illetőleg igen nagy a különféleség. A tevék életkora 50 évig, a lovaké 30—33 évig, a marháké 20—25 évig, a juhoké 8—9 évig, a kutyáké 12—15 évig, az elefántoké 250—300 évig terjedhet. Volt eset reá, hogy elfogott elefántok a fogságban még 130 évet éltek. A cethalak legmagasabb életkorát 400 évre teszik. A sas és hatyu állítólag megéri a 100 éves kort. A ponty a 200 éves életkort is megéri, a pisztráng 50 évet érhet el. Gassner svájci természettudós egy csukáról tesz említést, melyet 1497-ben fogtak el, és melyen egy gyűrű volt, melynek föliratából kitűnt, hogy a csuka már 267 évvel azelőtt is emberi kézen megfordult. Rendkívüli nagy életkort élnek el a teknősbékák is. Ellenben igen rövid a rovarok életkora. Némelyek már néhány óra mulva elhalnak.

— **A dévai muzeumot kirabolták.** A „Déva és Vidéke” írja: Amint nagy sajnálatunkra értesülünk, ismeretlen tettesek e hó 5—6-ikára virradó éjjelen, nagy betöréses lopást hajtottak végre a helybeli muzeumban. Felfeszítették és feltörték annak ketős ajtaját és behatolva a helyiségbe, az igazgatói dolgozó szobában elhelyezett sok fiókos szekrényét alapos megtekintésre méltatták, amennyiben minden értékes tárgyat onnan

elemeltek, főleg a görög, római és ujjbkkori ezüstpénzek és érmek nyerhették meg tetszésüket, mert éppen csak egy lengyel denárt hagytak — úgy látszik magnak — vissza. Megnyugtadjuk a betörő gazember urakat, hogy jóllehet szépen van részük a termékenyítő tavaszi esőből, részükre ebből a visszahagyta denárból, ugyan sohasem nő ki többé muzeumi éremtár, mely csak megközelítőleg is ki-elégíthetné magas műtérzéküket. Ezek a gazemberek, különben — szabad órákban — nemcsak numizmatikusok, hanem nagy népbárátok is lehetnek, amennyiben a népviselet és népművészet iránt annyira alapos tájékozottságot tanusítottak, hogy a muzeum Etnographiai osztályának, minden szekrénye, összes ládái, üres gyomorral, üres nézéssel és „semmi, semmi!” mondó sóhajjal várhatják azt a talán soha-soha vissza nem térő jobb időt, mikor egy-egy katrinca, opreg, nő még egy-egy süritett selyemmel kivart férfi egész Muntyán bunda stb. fog életüknek újra tartalmat adhatni... hacsak a Numizmatikus-Etnographis gazemberek, hamarosan „hurokra” nem kerülnek és ezzel a tárgyak vissza a szegekre. Ez azonban alig is fog egyhamar bekövetkezni, mert mint privát detektívüktől értesülünk, a tettesek nyomai ugyanoda vezetnek, ahová a Dolcsig-féle selyem szakértőké: sok fakerítésen át, a — semmibe! Ezzel a „semmi”-vel pedig meg fog semmisülni vármegyénk egyik fontos, mondhatjuk: legfőbb internacionális-kulturális büszkesége, olyan tényezője, mely a mindenkori generációkat: népszerűtetre és az elődök tiszteletére, szemlélve tanít-oktathat és ezzel méltóvá teszi magát arra, hogy mindenki, mindenha, ennek az intézménynek, támogatója, pártfogója, mecénása és jóakaró felettes hatósága legyen. Kérve-kérjük, ezen az uton, az illetékes tényezőket, siessenek minden erejükből, a Mallász József igazgatósága alatt álló „Hunyadvármegyei Történelmi Régészeti és Természet-tudományi Társulat”-nak tulajdonát képező Muzeumnak segítségére. Az esetlegesen eladásra kínált: Román-síkföldi, román-havas, román-erdőháti, magyar-lozsádi, magyar-csángó népviseleti és népművészeti tárgyakat és régi pénzeket, érmeiket kérjük azonnal bejelenteni a muzeum igazgatónak (Déva, Rákóczy-ut 6/a), ugyszintén az eladónak személyi adatait is.

— Német vagy francia-nyelvből gyermekeknek, felnőtteknek — háznál is — órát ad Jaksch Erna, Varga-u. 15. Tandij heti 2 órával havi 40 K. Minden további óra 4 korona. 238 3-3

Cenzuratá de Mihail Bulea șef. cenzor.

Egy kitűnő hegedű vonóval, tokkal és egy fekete ébenfa fuvola 13 billentyűs eladó. Ajánlatok Szászváros, Hegy-u. 11. sz. a. kéretnek. 244 1-3

A „Szászvárosi Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Italejárásitási Rt.” igazgatósága mély megilletődéssel tudatja szeretett vezérigazgatójának

Schärer Dávid urnak

folyó hó 16-án történt gyászos elhunytát. A megboldogult társaságunknak igazgatósági elnöke volt, kinek áldásos életét meleg érdeklődés, fáradhatatlan tevékenység és hasznos munkásság jellemzi. Emlékét szeretettel és kegyelettel fogjuk megőrizni!

Szászváros, 1919. április hó 16-án.

A „Szászvárosi Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Italejárásitási Rt.”

Egy jó házból való fiut tanoncul üzletembe felveszek. Kolowrát Oszkár mézeskalácsos Szászváros, Széll-utca. 228 4-5

MEGHIVÓ.

A Vajdahunyadi Bánya- és Kohószemélyzet Fogyasztási Szövetkezete

XXXII. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

az alapszabályok 20—22. §§-ai értelmében f. évi május hó 4-én Vajdahunyadon, a vasgyári vendéglő nagytermében d. e. 10 órakor tartja meg, melyre a szövetkezeti tagok meghívottnak és teljes számbani megjelenésre felkérhetnek.

Vajdahunyad, 1919. évi április hó 15-én. Bánya- és Kohószemélyzet Fogyasztási Szövetkezete Vajdahunyadon.

Sartoris Kálmán,
igazgató.

Birtler Károly,
titkár h.

TÁRGYSOROZAT:

1. Névsorolvasás a tagok határozatképes számának megállapítása végett. (Alapsz. 24. és 26. §§-ai.)
2. A jegyzőkönyvvezető és a jegyzőkönyvet hitelesítő tagok kijelölése. (Alapszabályok 24. §-a.)
3. Az utolsó, vagyis 1918. évi május hó 5-én tartott rendes évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása.
4. Az igazgatóság jelentése a lefolyt 1918. üzleti évről.
5. A felügyelő-bizottság jelentése, a számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztásáról, valamint a felmentvények megadása. (Alapszabályok 23. §. 2. pont.)
6. Az összes tisztviselők választása, ugy a fő-, mint a fióktelepnél (alapszabályok 23. §. 1. pont) és pedig: titkár Vajdahunyadon, fióktelepvezető Gyaláron, számvivő Vajdahunyadon 1 és Gyaláron 1.
7. Felügyelő-bizottság választása Vajdahunyad és Gyalár részére (egy közös elnök és három-három tag.)
8. Választmányi tagok választása 12 Vajdahunyadon és 12 Gyaláron.
9. Esetleges indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a titkársághoz írásbelileg nyújtottak be.

Egyesült Mozgók

Szászvároson, a „Transsylvania” szálló nagytermében

Hétfőn, husvét másodnapján d. u. pont 7 és este 9 órakor

két nagy ünnepi előadás.

MŰSOR:

A GYÖNGYNYAKÉK.

Dráma 3 felvonásban. (Maresti film D. L. G.)

Az álmos férj.

Vígjáték 2 felvonásban. (Szőke szakál.)

Az Odawara mérge.

Dráma 4 felvonásban. (Neutral film.)

Helyárak: Páholy (5 személy részére) 15 K, I-ső hely 3 K, karzat (álló) 2 K, földszint II-ik hely 1 K.

Az előadás kezdete d. u. pont 7 és este 9 órakor.

Szives pártfogást kér teljes tisztelettel

A vállalat.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság” **könyv- és papírkereskedésébe** egy **ügyes fiú**, ki legalább 2 gimn. osztályt végzett és magyarul, németül és románul beszél, **tanulónak** azonnal felvétetik.

Májner Testvérek

fűszer, csemege- és vegyeskereskedése Szászváros, Országút (Benkő-féle házbán.)

234
4—

Szállítási megbízások ugyanitt elfogadtnak.

Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság

elvállalja bármilyen mű nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek

könyv és papírkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett

VESZEK

legmagasabb áron kidolgozatlan vadállati (róka, farkas, vad- és házinyul, vadmacska, nyest, medve, görény stb.) bőrröket. Több darab eladásánál levélbeli meghívásra személyesen elmegyek.

231

4-5

Székely János szücsmester Szászváros, Főtér 2. sz. vagy Sétatér-u. 8. sz.

PÁRTOLJUK A HELYI IPART!

Ájben Géza

úr kalapkészítő Szászváros, Sörház-utca 9. sz.

Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat: festést, vasalást, javítást és átalakítást jutányos árban.

MOLNÁR JÁNOS

férfi szabó üzlete. Városháza-tér.

Hegedüs Lajos

épület- és finom bútör-asztalos Galamb-utca 5. sz.

Kovács József

úr és női cipész Sörház-utca 4. sz.

Ájben Antal

lábbeli-készítő Országút, (Simonfi-féle ház)

Élthes Dénes

férfi-szabó Romoshelyi-u. 34. szám.

Kiadó.

Fülöp Sándor

férfi-szabó Nagytimár-utca 1. szám alatt.

Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkák készítését, valamint javításokat és fordításokat jutányos árban

HIRSCH IGNÁC

úr és női cipész Hegy-u. 3. sz.

Gauger Frigyes

kovács- és kerékgyártómester Kovács-utca 3. szám.